

ÖN SÖZ

Mucize Hayatın Kendisidir; hayallerin, hayal kırıklıklarının, kayıpların, kazançların, umutların, hüznlerin, kısaca insana dair bütün duyguların kitabı.

Hayattan hep dersler çıkarmak gerektiğini çok erken yaşlarımda fark etmiştim. Diğer insanların tecrübelerine neden önem vermem gerektiğini de çok kıymetli bir büyüğümün benimle paylaştığı anısı sayesinde iyice anlamıştım. Henüz üniversiteden yeni mezun olan çömez bir psikologken tanıştım Psikiyatrist Dr. Demir Tan hocamı. Çok tecrübeli, donanımlı bir klinik şefi. O zamanlar bana öğrettikleri, benim bugünümü hazırladı. “Mesleğini hayatın kendisinden öğrenirsin. Kitaplarda yazanlar senin meslekî bilgi kazanmana yardımcı olur, yaşanmışlıklar ise senin psikolog olmana...” derdi.

“Bak kızım, sana anlatacağım bu anımı aklından hiç çıkarma sakın. Bütün meslek hayatın boyunca sana rehber olsun. Bir psikolog olarak sana gelen insanları dinlemek senin işinin en önemli parçası. Ama karşındaki kim olursa olsun, onu dinlerken sadece beyninle değil, aynı zamanda kalbinle de dinlemelisin. Sen de onlardan bir şeyler öğrenmeyi bilmelisin.

Bütün hayatı köyde geçen bir amcanın bana verdiği dersi, ben de sana vermek isterim. Her yaz kendi arabamızla ailecek

tatile gideriz biz. O yaz da yine hanımımınla ve iki oğlumla hazırlanıp yola çıktık. Benim emektar arabam yolda benzin akıtmaya başlamış ama ben bunu dağın başında benzinin bitmesiyle fark edebildim. Tam Torosların tepe noktasında kaldık böylece... Dağ başında ne yapacağız derken, büyük oğlum bidonla benzin getirmek için yoldan geçen bir arabayla benzinlik bulmaya gitti. Hanıma, "Oğlan gelene kadar dağ havası alalım. Çıkalım arabadan da şöyle biraz dolaşalım." dedim. Birkaç dakika geçmeden, üç keçisini otlatan bir amcayla karşılaştık. Sadece zaman geçirmek niyetiyle yaklaştım, "Selamünaleyküm!" dedim ve yanına çömeldim. Şöyle bir baktı bana, "Ve aleykümselam hemşerim. Nereden gelirsin, nereye gidersin?" diye muhabbeti açtı.

Amcaya derdimi anlattım. O da bana işimi sordu. Bir hastanede, psikiyatri bölümünde klinik şefi olduğumu söylemek istemedim. Beni anlamayacağını düşündüm. "Üniversitede hocayım." demekle yetindim. "Hele bir kalk da boynunu posunu göreyim." dedi. Bizi dinleyen hanımımınla baktım, güldüm... Amcaya, "Boyumla posumla ne yapacaksın?" diye sordum. Yüzünde hınzır bir gülümsemeyle, "Daha önce hiç yüksekokul hocası görmedim de merak ettim. Sen de benim gibi bir beniâdemmişsin." dedi. Biraz huysuzlanmaya başlamıştım. "Sen ne sanıyordun ki amca? Üniversite hocasının boyu ne kadar olmalı?" dedim. O da bana "Sinirlenme hemşerim. Adamı adam yapanın boyu posu olmadığını bilirim elbet. Benim oğlan da boylu poslu. Görse kapılardan sığmaz. Aha şu keçilerin baytarlığını okuyor. Bu sene bitirecek okulunu. Oğlum okula başladığında da günde bir litre süt alıyordum. Mezun olacak, hâlen bir litre süt alıyorum. Onu da senin gibi hocalar eğitiyor. Onun için hep merak ederdim." diye karşılık verdi.

Ben mesajımı da dersimi de almıştım. O gün sadece biraz vakit geçirmek için amcayla konuşmak istemiştım ama am-

canın da söyleyecek bir sözü olacağını hiç aklıma getirmemiş-tim. Sen sen ol, önce değer vererek dinlemeyi öğren. Herkesin anlatacak ve söyleyecek bir sözü olduğunu da sakın unutma. İnsanların tecrübelerinden ders çıkarabildiğin zaman hayatta başarılı olursun...”

Demir Tan hocamın altın değerindeki sözleri sayesinde meslek hayatım boyunca herkesin bir hikâyesinin, söyleyecek bir sözünün olduğunu bir an bile aklımdan çıkarmadım. En önemli çıkarımların da tecrübeler sonucunda elde edildiğini gördüm. Bu inançla *Mucize Hayatın Kendisidir*'i yazmak için kolları sıvadım. Kitap hazırlığı sürecindeyse, birbirinden farklı bunca hayat hikâyesinin aslında bizlere ortak mesajlar iletildiğini gördüm. Yolu huzurevine varanlarla bol bol görüştüm, hasbihâl ettim. Onları heyecanla dinledikten sonra, hepsinin sözlerinden bir bir süzülen özlere demleyip bir kitapta toplamak ve sizlerle paylaşmak istedim.

Söylemek isterim ki *Mucize Hayatın Kendisidir*, bana çok iyi bildiğimizi sandığımız ama unuttuğumuz değerleri yeniden hatırlattı. Bu değerleri göz ardı ettiğimiz müddetçe hayatımızda tahripkâr etkilerin olacağını gösterdi. Fark ettim ki bütün hikâyeler aile çerçevesinde toplanıyordu. Dinlediklerim vesilesiyle aile kavramının insan hayatında ne kadar önemli bir yeri olduğuna, aile bağlarının gücünün hayatı nasıl şekillendirdiğine tekrar tekrar tanık oldum.

Ben bu yolculuğumda, elimizdeki en kıymetli hazinenin zaman olduğunu bilmemize rağmen, zamanı nasıl da hoyratça kullandığımızı anladım. Zamanın hızla akıp gittiğini, bizler daha ne olduğunu anlayamadan elimizdekilerin yitip gidebileceğini fark ettim. “Şimdiki aklım olsaydı...” demememiz için, şimdiki aklımızı en iyi şekilde kullanmamız gerektiğini öğrendim. Geçmişteki pişmanlıklara ve

keşkelere takılıp kalmanın bugünümüzü yaşamamıza nasıl engel olduğunu gördüm.

Hiçbir şey için geç olmadığıнын heyecanını yaşadım... Yaşımız kaç olursa olsun, üretken olabilmenin ve çalışmanın değerini bir kez daha kavradım.

Öğrenmenin sonu olmadığını, her yeni günün bize yeni bir bilgiyle geldiğini gördüm. Şartlar ne kadar zorlu olsa da hayatın içinde umudun bitmediğini anladım.

Elbette öğrendiklerim bunlardan ibaret değildi. Öğrenmenin yaşı da yoktu, zamanı da. Başımıza gelmez sandığımız şeylerin, bir gün pek tabii başımıza gelebileceğini öğrendim.

Düşünün... Bir de bakmışız ki yanımızdaki, çevremizdeki herkes gitmiş. Bu gidişler öyle sessiz olmuş ki hiç fark etmemişiz bile. Bir başımıza, yapayalnız kalmışız. Gidecek bir yer, sığınacak bir yuva aramaya koyulmuşuz. Elimizden tutacak bir eli beklemişiz ancak o eli bir türlü yakalayamamışız. Ne yana baksak çaresizliği görmüş, umutsuzluğa kapılacak olmuşuz...

Bu düşünce keşke hep sadece ibretlik bir tasavvur olarak kalabilse... Ancak bizim belki aklımızdan bile geçirmek istemeyeceğimiz bu zor durumlar, birçok insanın çok acı biçimde yaşadığı gerçeği oluyor... İşte huzurevleri de böyle "Her şey bitti..." sanılan anlarda insanlarımız için mucizenin, hayata tutunmanın ve yeni bir başlangıcın ismi oluyor.

TEŞEKKÜRLER

Aylar önce Sayın Monik İpekeli'nin heyecanlı daveti üzerine, birbirinden değerli ve konularında uzman gönüldaşlarımla bir araya geldik. Dârülaceze için neler yapabileceğimizi düşündük, konuştuk. Aylar süren çalışmalarımızın sonucunda hepimiz bohçalarımızdan birer gönül çiçeği çıkardık. Çünkü her birimiz, esas yolun gönülden gönüle giden yol olduğunu biliyorduk.

Bu yolculuğumuzda, güzel yüzü ve kalbiyle her daim yanımızda olan Liv Hospital Genel Müdürü Sayın Meri İstroti'ye; lezzet ustası, TV program yapımcısı Sayın Nermin Gül'e; yemek şefi, köşe yazarı Sayın Yıldız Öz Samaha'ya; Sayın Nimet Tecellioğlu'na; akıl ve zekâ oyunları eğitmeni Sayın Umay İnci'ye; ressam Sayın Filiz Usta'ya; Sayın Beste Korkmaz ve ekibine; Tokat Vakfı Başkanı Salih Tanrıverdi'ye; Türk Dünyası Dergisi Genel Yayın Yönetmeni Erdoğan Erdoğan'ya gönülden müteşekkirim.

Elinizdeki kitabın ortaya çıkış sürecinde beni yürekten destekleyen müdürüm Sayın Abdullah Atmaca'ya; *Mucize Hayatın Kendisidir*'i yazma düşüncemi paylaştığım andan itibaren benim kadar heyecanlanan ve her konuda yanımda olan Sayın Monik İpekeli'ye; çalışmamızın her aşamasında yardımlarını sürdüren Sayın Çiğdem Eşrefizade'ye; bu

çalışmada beni yalnız bırakmayarak yanımda olan sevgili Nida Tecelliöğlü ve değerli meslektaşım Sümeyye Bilici'ye; yine benimle aynı duyguları paylaşarak gönül yoldaşlığı yapan Nefes Yayınevi ailesine, Hasan Kerim Güç'e, editörüm Elif Hilâl Doğan'a ve çizimleri için Ece Günaçar'a teşekkür ediyorum...

Mucize Hayatın Kendisidir kitabının oluşması için samimiyetle yüreklerini açan, bugüne kadar benimle hayat hikâyelerini, anılarını paylaşan huzurevi sakinlerine ve de aşkla, hoşgörüyle, tevazuuyla, engin gönlüyle yanımda olan Sayın Cemâlnur Sargut hocamıza sonsuz şükranlarımı sunuyorum...

*Uzm. Psikolog
Nursel Tunç Özgen*

CEVRİYE HANIM

“Zulüm dolu yıllarımız nihayet bitmişti... Özgürdük!”

Ana vatanımıza geldiğimizde yirmili yaşlarımda, gençlik bir kızdım. Ardımda acılarla, travmalarla dolu hatıralar bırakmıştım. Önümde ise yeni ve daha önce hayal bile edemeyeceğim bir hayat beni bekliyordu.

Bulgaristan'daki rejim değişikliğinden sonra, Türk ailelerine yönelik akla hayale gelmeyecek baskılar uygulanmaya başlanmıştı. Yeni yönetim anlayışı belli ki Türkleri ortadan kaldırmayı hedefliyordu. Kendi isimlerimizi kullanmamız bile yasaklanmıştı. Böylece Türklerin varlığını inkâr etmenin zeminini hazırlamaya çalışıyorlardı. Elimize Bulgar isimlerinin olduğu bir liste verilmişti ve buradan isimimizin ilk harfini koruyabilme koşuluyla kendimize yeni bir isim seçmeye zorlanmıştık. Üstüne üstlük zorla isim değiştirme uygulamasını gönüllü olarak kabul ettiğimiz hakkında bize kâğıtlar imzalatıyorlardı. İmzalamak istemeyip direnenler cezaevlerine ya da toplama kamplarına götürülüyor, oralarda ağır hakaretlere ve işkencelere maruz kalıyorlardı.

Câmilerimiz ibadete kapatılmış, sünnetler bile yasaklanmıştı. Çocuklarını gizlice sünnet ettiren anne ve babalara uzun süreli hapis cezaları veriliyordu. Rejim yetkilileri cena-

zelerimizin İslâm usullerine göre yıkanmasını kaldırmakla yetinmemiş; Arapça ve Türkçe yazılı mezar taşlarımızı bile paramparça etmişlerdi. Türkçe konuşmak, müzik dinlemek, yazı yazmak, okumak derken, kısaca her şey yasaklanmıştı.

Annem bütün bu olanlara çok üzülüyordu. İsimlerimizi zorla değiştirdikleri gün de yine sabaha kadar durmadan ağlamıştı. Her gün kimliğimizin ve özgürlüğümüzün elimizden alınmasını hızlandıran yeni bir yaptırımla karşılaşılıyorduk. Hiç kimsenin elinden bir şey gelmiyordu... Çaresizdik. Evimizin içinde dahi konuşmaya korkuyorduk. Bizimle yaşayan dedem her namaz vakti odasına çekildiğinde, dışarıdan anlaşılmasın diye pencereden uzak, ışık almayan bir köşede namazını kılardı.

Dedem yani annemin babası, civar köylerde de tanınan ve çok saygı duyulan, âlim bir insandı. Dedem olmadan câmi cemaati toplanmazdı. Onun sohbetlerini dinlemek için uzak köylerden bile gelenler olurdu. Bizlere hissettirmemeye çalışsa da yasaklar ve baskılar dedemi de derinden etkiliyordu. Odasında gizli gizli ağladığını duyardık. Annem, dedemin yaşadığımız bu zulme daha fazla dayanamayacağından korkuyordu ve korktuğu da başına gelmişti. Bir sabah dedemin vefatıyla sarsılmıştık. Dedemin ölmesinden çok, cenazesinin İslâmî usullerle defnedilememesi bizleri kahrediyordu. Annem, dedem gibi bütün ömrünü İslâm yolunda geçiren bir insanın son yolculuğuna bu şekilde çıkmasını kabullenememişti. Gözyaşları dinmemiş, yemeden içmeden kesilmişti. Benim ve babamın telkinleri anneme hiçbir fayda sağlamıyordu. Böylelikle dedemin vefatından tam bir ay sonra annemi de kaybetmiştik. Babam ve ben baş başa kalmıştık...

Ben doğana kadar annem altı kez düşük yaptığı için başka kardeşim yoktu. Ailemin tek çocuğuydum. Babamın

göz bebeğiydim. Annemi kaybettikten sonra babam bana daha da düşkün olmuştu. Şımarık bir çocuk değildim ama babamın göz hizasından öteye geçemeyen bir halim vardı.

Babam, çocukluğunda iyi bir eğitim almıştı. Kendi arkadaş çevresi de okumuş, kültürlü insanlardan oluşuyordu. Ama Bulgar hükümetinin zulüm dolu baskıları üze-rimize iyice binince herkes bir yerlere savrulmak zorunda kalmıştı. Toprağımızda, evimizde dinimizi yaşayamamak, dilimizi konuşamamak ve bir de bunların suç sayılması hepimizde büyük yaralar oluşturmuştu. Bir yandan an-nemin yokluğuyla başa çıkmaya çalışırken Bulgar yönetimi-nin baskılarını iyiden iyiye arttırması, bizleri darmadağın etmişti. Atalarımızın yaşadığı topraklar bize dar edilmiş, herkes gibi babam da çok sarsılmıştı. Perişan haldeydik... Göç yoluna koyulmaktan başka çaremiz kalmamıştı. Biz de böylece göçmenler kervanına katılmıştık.

Babam ardımızda bıraktığımız atalarımızın, yakın-larımızın mezarları için “Acaba oralara da kötü bir şeyler yaparlar mı?” endişesini taşıyordu. Zaten bu endişeyi üze-rinden hiç atamadı. Aslında bu korku, yakınlarını geride bırakan herkesin yüreğini yakan bir korkuydu. Çünkü göç ettirildiğimiz topraklarımızda Bulgar yönetiminin isteği, Türklerin kültür ve kimliklerini bu coğrafyada görünmez hale getirmektir. Bu baskın yapı eliyle çok canlar yanmış, çok canlar ebediyete uğurlanmıştır.

1989 senesinde umutla beklediğimiz haber gelmişti. Türkiye’ye, ana vatanımıza gelmemize karar verilmişti. Üç yüz elli bin kişilik göçmen nüfusunun içinde ben ve ba-bam da vardık. Gidebileceğimiz belirli yerler vardı, o sırada babam “Dilimizi, dinimizi ve Türklüğümüzü yaşayalım, Türkiye’de olalım da neresi olursa olsun.” demişti. Ayrıca babam arkadaşlarına da “Başka ülkelere gidecek olursak

çocuklarımız İslâmiyet'i yaşayamaz. Dinlerinden uzaklaşabilirler. Zaten toprağımızda bize dinimizi, dilimizi yaşamayı engellediler. Ama Türkiye'miz bir başkadır. Ben Türkiye'den başka bir yere gitmem." derdi.

Kültürünü yaşayabilmenin ne demek olduğunu genç yaşında bu şekilde fark etmem biraz acı olmuştu. İnsan ancak ondan uzaklaştırılmak istendiğinde anlıyordu kıymetini. Göç sürecimiz boyunca dedemin anlattığı hikâyeler canlanıyordu zihnimde. Dedem eski hikâyeleri öyle güzel anlatırdı ki sohbet ettiğimizde kendimi o hikâyelerin içinde bulurdum. Peygamber Efendimiz'in (s.a.v.) hayatını, Hz. Ali'yi, İslâmiyet'in doğuşundaki savaşları ve hatta Leylâ ile Mecnun'un hikâyesindeki ilâhî aşka uzanışı anlatırken, her seferinde sanki ilk defa duyuyormuş gibi nefes almadan dinlerdim. Dedemin anlattıkları bir bir gözümün önünde canlanırken, bana güç veren en önemli şey bunlar oluyordu.

Türkiye'ye vardığımızda önce İstanbul'daki misafirhanelere yerleştirilmiştik. Oradan da iskânlı göçmen olarak bizler için belirlenen illerden olan Bursa'ya geçmiştik. Göçmen politikası gereğince bize bir ev ve iş imkânı da sağlanmıştı.

Türkiye'ye gelmiş, yerleşmiştik ama babamın psikolojisi hiçbir zaman eski haline dönememişti. Geçmişinden, arkadaşlarından, yakınlarından, eşinden ayrı kalmak babamı bitmeyen bir bunalıma sokmuştu. Kendini hep yalnız hissedirdi. Yaşananların ağırlığı altında ezilmiş, hiçbir şeye çare olmadığını bildiği halde alkol almaya başlamıştı. Alkol aldıktan sonraysa adeta deli gibi olurdu. Gülerdi, ağlardı, bağırırdı, haykırırdı...

Bense Bursa'ya geldikten bir sene sonra dokuma fabrikasında çalışmaya başlamıştım. İyi de bir işim vardı. Evlenmek,